

JAK ZAŁOŻYĆ STOWARZYSZENIE?

Autor: Renata Niecikowska (Stowarzyszenie Klon/Jawor)
Aktualizacja: Radosław Skiba

3w* 004, stan prawny 1.11.2005

SPIS TREŚCI

I. UWAGI OGÓLNE	2
1. Rejestracja stowarzyszeń od 2001 r.	3
2. Dlaczego stowarzyszenie?	3
3. Dlaczego stowarzyszenie a nie fundacja?	3
4. Kto może tworzyć stowarzyszenia?	5
II. RODZAJE STOWARZYSZEŃ	6
1. Co to jest stowarzyszenie zwykłe?	6
2. Co to jest stowarzyszenie zarejestrowane?	6
III. ETAPY REJESTRACJI STOWARZYSZENIA	7
1. Statut stowarzyszenia	7
2. Zebranie założycielskie	8
3. Postępowanie rejestrowe w sądzie	11
Gdzie składamy dokumenty dotyczące rejestracji?	11
Co to jest Krajowy Rejestr Sądowy?	12
Jak wygląda złożenie wniosku w sądzie?	12
Jakie opłaty są pobierane za wpis do KRS?	14
Jak przebiega rejestracja?	15
IV. ODMOWA REJESTRACJI STOWARZYSZENIA	16
1. Co może być przyczyną odmowy rejestracji?	16
2. Jak i do kogo odwoływać się w postępowaniu rejestrowym?	16
V. NIEZBĘDNE FORMALNOŚCI ZWIĄZANE Z ROZPOCZĘCIEM DZIAŁALNOŚCI	17
VI. GDZIE MOŻNA UZYSKAĆ INFORMACJE DOTYCZĄCE ZAKŁADANIA STOWARZYSZENIA?	20

© Stowarzyszenie Klon/Jawor

Przedruki lub przenoszenie całości lub części tej publikacji na inne nośniki możliwe wyłącznie za zgodą właścicieli praw autorskich.

Autor:

Renata Niecikowska (Stowarzyszenie Klon/Jawor)

Aktualizacja II wydania:

Radosław Skiba (Stowarzyszenie Klon/Jawor)

Niniejsza publikacja powstała z zachowaniem wszelkiej staranności o rzetelność, jednak wydawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do porad zamieszczonych w broszurze lub posłużenie się wzorami udostępnionych dokumentów.

Niniejsza publikacja została wydana dzięki wsparciu finansowemu
Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

oraz ze środków Rządowego Programu „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich”

I. UWAGI OGÓLNE

Podstawa prawna:

- > Ustawa z dn. 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach* (Dz. U. z 2001 r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm.)
- > Ustawa z dn. 23 kwietnia 1964 r. *Kodeks cywilny* (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- > Ustawa z dn. 20 sierpnia 1997 r. o *Krajowym Rejestrze Sądowym* (Dz. U. Nr 121, poz. 769 z późn. zm.)
- > Ustawa z dn. 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- > Ustawa z dn. 14 grudnia 2001 r. *Ustawa o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy – Prawo działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2002 r., Nr 1, poz. 2 z późn. zm.)
- > Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.)
- > Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. *Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. Nr 96, poz. 874 z późn. zm.)

Naszym celem jest przedstawienie krótkiego, praktycznego opisu podstawowych formalności związanych z zakładaniem stowarzyszenia. Może więc zdarzyć się, że Czytelnicy nie znajdą w tym tekście odpowiedzi na niektóre pytania, które staną przed nimi w trakcie zakładania własnego stowarzyszenia – pytania, które mogą wynikać, np. ze specyficznego charakteru tworzonej organizacji. Z pewnością nie dałoby się przedstawić rozwiązań wszystkich tych problemów w tak krótkiej publikacji. Dlatego zachęcamy do sięgnięcia do innych, istniejących już opracowań. Na końcu broszury podajemy przykłady literatury, do której warto zajrzeć, jeśli będziecie Państwo szukać informacji o formalnościach związanych z zakładaniem stowarzyszenia.

W broszurze nie podajemy szczegółowego wzoru statutu – głównie z tego powodu, że tekst trafi do wielu, różnych odbiorców, a podanie jednego, przykładowego wzoru, mogłoby sugerować, że jest on najlepszym rozwiązaniem dla każdego stowarzyszenia. Zapewniamy, że tak nie jest i warto dołożyć starań, by dokładnie zrozumieć, co trzeba, a co warto i w jakiej formie umieścić w statucie zakładanego stowarzyszenia. Pamiętajmy, że statut jest bardzo ważnym dokumentem regulującym działalność stowarzyszenia. Dlatego warto zajrzeć do literatury i porównać różne wzory statutów – da to nam pełniejszy obraz możliwych rozwiązań i pomoże wybrać najwłaściwsze w naszej sytuacji. Można rozpocząć od sięgnięcia do podanych przez nas źródeł (patrz na końcu broszury).

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady tworzenia i działalności stowarzyszeń jest ustawa z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach.

Koniecznym jest zapoznanie się z nią przed przystąpieniem do zakładania stowarzyszenia. W broszurze odwołujemy się do artykułów pochodzących z tej właśnie ustawy. Jeśli opisywane przepisy wynikają z jakichś innych ustaw podajemy nazwę tych aktów (przy wymienionym artykule). Wobec niektórych organizacji stosuje się przepisy ustawy *Prawo o stowarzyszeniach* tylko w sprawach, które nie są uregulowane odrębnie – specjalnymi, dla danego rodzaju organizacji, aktami prawnymi (art. 7). Dotyczy to np.:

- > organizacji społecznych działających na podstawie innych ustaw (np. Ustawa z dn. 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej; Ustawa z dn. 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej),
- > organizacji religijnych działających na podstawie ustawy o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych (np. Ustawa z dn. 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej).

1. REJESTRACJA STOWARZYSZEŃ OD 2001 R.

Od dnia 1 stycznia 2001 r. stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego. Rejestr stowarzyszeń prowadzą sądy rejestrowe – tzn. sądy rejonowe mające siedzibę w miastach wojewódzkich.

Rejestry stowarzyszeń oraz fundacji, prowadzone według przepisów obowiązujących do 2000 r., zostały przekazane do nowych sądów do końca stycznia 2001 r.

UWAGA: Kluby sportowe, o których mowa w art. 7a ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r., Nr 81, poz. 889 z późn. zm.), działające w formie stowarzyszenia w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – *Prawo o stowarzyszeniach* (Dz. U. z 2001 r. Nr 79 poz. 855 z późn. zm.) i nieprowadzące działalności gospodarczej, nie podlegają rejestracji w KRS, lecz wpisowi do ewidencji prowadzonej przez starostów właściwych ze względu na siedzibę tych klubów.

2. DLACZEGO STOWARZYSZENIE?

Tworząc formalnie określoną grupę osób, którym bliski jest jakiś konkretny cel, w wielu sytuacjach możemy łatwiej wpytywać na sytuację wokół nas. Jeśli naszej działalności nadamy formę prawną, może okazać się, że w niektórych sytuacjach będzie nam łatwiej wcielić w życie postawione cele i przyczynić się do pozytywnych zmian w naszym otoczeniu.

Polskie ustawodawstwo gwarantuje równe, „bez względu na przekonania, prawo czynnego uczestniczenia w życiu publicznym i wyrażania zróżnicowanych poglądów oraz realizacji indywidualnych zainteresowań” (preambuła ustawy *Prawo o stowarzyszeniach*). Prawo to może być ograniczone, jeśli w grę wchodzi m.in. ochrona praw i wolności innych osób (np. ktoś został zmuszony do wstąpienia do stowarzyszenia). Zakazane jest również tworzenie stowarzyszeń „przyjmujących zasadę bezwzględnego posuszeństwa ich członków wobec władz stowarzyszenia” (art. 6 ust. 1).

3. DLACZEGO STOWARZYSZENIE A NIE FUNDACJA?

Istnieje szereg podstawowych różnic pomiędzy stowarzyszeniem a fundacją. Znając te różnice możemy podjąć trafną decyzję, która forma organizacyjna bardziej odpowiada naszym celom. Przede wszystkim, można powiedzieć, że stowarzyszenie jest to pewien związek osób potą-

czonych chęcią realizacji wspólnego celu. Co za tym idzie, w wypadku stowarzyszenia mamy do czynienia z pojęciem członkostwa w organizacji. Do założenia stowarzyszenia potrzeba co najmniej piętnastu założycieli i przyjmuje się, że jeżeli liczba członków stowarzyszenia spadnie poniżej tej liczby powinno ono ulec rozwiązaniu. Stowarzyszenie opiera swoją działalność na społecznej (nieodpłatnej) pracy swoich członków, którzy wspólnie dążą do realizacji określonego w statucie celu. Istotą stowarzyszenia i najważniejszym jego elementem są więc ludzie je tworzący, razem realizujący wspólny cel. Członkowie stowarzyszenia samodzielnie decydują jakie cele chcą realizować, określają programy działania i struktury organizacyjne. Najwyższą władzą stowarzyszenia jest walne zebranie członków. Członkowie stowarzyszenia mogą podjąć decyzję o rozwiązaniu stowarzyszenia.

W tym miejscu można zauważyć, że polskie przepisy, na tle uregulowań krajów Unii Europejskiej, są dość wymagające w odniesieniu do liczby członków założycieli stowarzyszenia. We Francji do założenia stowarzyszenia wystarczą dwie osoby, podobnie w Holandii, a w Niemczech potrzebnych jest siedem osób.

Fundacja natomiast, zgodnie z definicją sformułowaną przez Sąd Najwyższy w jednym ze swoich orzeczeń, jest to „formalnie spersonifikowany majątek, o którego przeznaczeniu decyduje wola fundatora wyrażona w statucie”. Oznacza to, że istotą fundacji jest majątek, w który fundacja zostaje wyposażona przez jej założyciela lub założycieli, i który to majątek jest w toku działalności fundacji pomnażany. W razie wyczerpania się środków finansowych i majątku fundacji, podlega ona likwidacji. Cel, który ma realizować fundacja zostaje wyznaczony przez fundatora w akcie notarialnym oraz w statucie fundacji. W wypadku, kiedy fundator nie przewidzi wyraźnie w statucie fundacji, możliwości zmiany celu fundacji, zmiana taka po uzyskaniu przez fundację osobowości prawnej nie jest dopuszczalna.

Zarówno stowarzyszenie, jak i fundacja uzyskuje osobowość prawną z chwilą rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ustawodawca potraktował fundacje w sposób uprzywilejowany, ponieważ zwolnił je z wszelkich opłat sądowych, związanych z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego niezależnie od tego, czy wnoszą one o rejestrację tylko w rejestrze organizacji społecznych, czy również w rejestrze przedsiębiorców.

UWAGA: Przepisy regulujące opłaty, które ponoszą fundacje za wpisy do KRS, zmieniają się od marca 2006 r. Na mocy Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398) zniesiono, wynikającą z art. 8 ustawy o fundacjach, bezpłatną rejestrację fundacji w KRS.

Stowarzyszenia natomiast, od dnia 29 czerwca 2003 r., są zwolnione z opłat sądowych, związanych z wpisem do rejestru stowarzyszeń (zmian w tym względzie nie powinna też wprowadzić wspomniana powyżej Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Jednak stowarzyszenia chcące prowadzić działalność gospodarczą muszą ponieść koszty rejestracji w rejestrze przedsiębiorców, a także ogłoszenia tego wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Również uzyskanie statusu organizacji pożytku publicznego wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów ogłoszenia informacji o wpisie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. O tym jakiej wysokości są to koszty piszemy w części „Jakie opłaty są pobierane za wpis do KRS?”.

4. KTO MOŻE TWORZYĆ STOWARZYSZENIA?

Stowarzyszenie to dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeczenie, tworzone w celach niezarobkowych (art. 2 ust. 1). Swoją pracę opiera na działalności społecznej swoich członków – z tym, że do pracy w stowarzyszeniu może zatrudnić pracowników (art. 2 ust. 3).

Prawo tworzenia stowarzyszeń mają obywatele polscy, mający pełną zdolność do czynności prawnych (osoby, które ukończyły 18 lat i nie są ubezwłasnowolnione) i nie są pozbawieni praw publicznych (art. 3 ust. 1).

- > Małoletni poniżej 16 lat może należeć do stowarzyszenia, jeśli wyrażą na to zgodę jego przedstawicieli ustawowi (np. rodzice), nie może jednak korzystać z biernego i czynnego prawa wyborczego. Natomiast małoletni w wieku 16-18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych, może należeć do stowarzyszenia oraz korzystać z biernego i czynnego prawa wyborczego, ale w składzie Zarządu danego stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.
- > Cudzoziemiec, niemający zameldowania na terytorium Polski, może wstąpić do stowarzyszenia, którego statut przewiduje taką możliwość. Cudzoziemcy, mający zameldowanie w naszym kraju, mogą tworzyć stowarzyszenia zgodnie z przepisami obowiązującymi obywateli polskich (art. 4).

UWAGA: Osoba prawna może być tylko członkiem wspierającym stowarzyszenia (art. 10 ust. 3). Ustawa nie określa jednak szczegółowo, na czym polega „bycie członkiem wspierającym stowarzyszenia” – powinien to regulować statut (oczywiście nie może on być sprzeczny z ustawą).

- > Stowarzyszenia, w liczbie, co najmniej 3, mogą założyć **związek stowarzyszeń**. Założycielami i członkami związku mogą być także inne osoby prawne, z tym, że osoby prawne mające cele zarobkowe mogą być członkami wspierającymi (art. 22 ust. 1).

Więcej o związkach stowarzyszeń w broszurze z serii 3W* („Warto Wiedzieć Więcej”):
„Budowanie federacji organizacji pozarządowych”.

II. RODZAJE STOWARZYSZEŃ

1. CO TO JEST STOWARZYSZENIE ZWYKŁE?

Stowarzyszenie może działać jako **stowarzyszenie zwykłe** (art. 40-43). Mogą je utworzyć co najmniej 3 osoby. Uchwalają one nazwę, cele, określają regulamin działalności (pełni taką rolę jak statut w stowarzyszeniu zarejestrowanym), siedzibę i wybierają swojego przedstawiciela, który będzie reprezentował stowarzyszenie. Następnie zgłaszają (pisemnie) utworzenie stowarzyszenia do organu nadzorującego (zwykle jest to wydział spraw obywatelskich w starostwie powiatowym, właściwym ze względu na przyszłą siedzibę). Stowarzyszenie zwykle może rozpocząć działalność, jeśli w ciągu 30 dni od dnia uzyskania informacji o założeniu stowarzyszenia zwykłego, w starostwie powiatowym nie zostanie wydany zakaz jego działalności (np. z powodu niezgodności regulaminu z przepisami prawa).

Stowarzyszenie zwykłe nie może (art. 42):

- > powoływać swoich oddziałów terenowych,
- > łączyć się w związki stowarzyszeń,
- > zrzeszać osób prawnych,
- > prowadzić działalności gospodarczej,
- > przyjmować darowizn, spadków, zapisów, otrzymywać dotacji, korzystać z ofiarności publicznej.

Taka formuła utworzenia stowarzyszenia jest więc prosta, ale, jak widzimy, powstałe stowarzyszenie zwykłe ma ograniczone możliwości podejmowania czynności prawnych. Mówiąc językiem prawnym – stowarzyszenie zwykłe nie jest podmiotem praw i obowiązków w zakresie prawa cywilnego (nie ma zdolności prawnej) oraz nie ma zdolności do czynności prawnych. Za zobowiązania związane z działalnością stowarzyszenia odpowiadają całym swoim majątkiem ci członkowie stowarzyszenia, którzy je zaciągnęli.

Jednak stowarzyszenie zwykłe jest organizacją społeczną – oznacza to, że ma zdolność sądową, czyli może występować przed sądem jako strona, w sprawach związanych z celami zapisanymi w swoim regulaminie (art. 64 k.p.c.).

Organem nadzoru dla stowarzyszenia zwykłego, tak jak dla stowarzyszenia zarejestrowanego, jest starosta (lub prezydent miasta, jeśli stowarzyszenie ma siedzibę w mieście na prawach powiatu).

2. CO TO JEST STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE?

Może okazać się, że w zależności od tego jakiego rodzaju działalność chcemy prowadzić, akurat w naszym przypadku warto pomyśleć o założeniu **stowarzyszenia zarejestrowanego**. Formalności z tym związane nie są tak bardzo skomplikowane, chociaż trzeba pamiętać, że nie ominie nas kilka wizyt w urzędach.

Jeśli zdecydujemy się na rejestrację stowarzyszenia – warto też skontaktować się z organizacją działającą blisko siedziby zakładanego stowarzyszenia. Być może będzie ona w stanie udzielić praktycznych rad, także odnośnie rejestracji.

III. ETAPY REJESTRACJI STOWARZYSZENIA

Stowarzyszenie zarejestrowane musi powołać co najmniej 15 osób, które „uchwalają statut stowarzyszenia i wybierają komitet założycielski” (art. 9). Z praktycznego punktu widzenia warto zaznaczyć, że wstępny projekt dobrze jest przygotować wcześniej (czyli przed zwołaniem zebrania założycielskiego) i dostarczyć go do wglądu wszystkim członkom przyszłego stowarzyszenia.

1. STATUT STOWARZYSZENIA

STATUT musi zawierać takie podstawowe informacje o stowarzyszeniu, jak (art. 10):

- a) nazwę (odróżniająca dane stowarzyszenie od innych organizacji, instytucji itp.),
- b) teren działania i siedzibę,
- c) cele i sposoby ich realizacji,
- d) sposób nabycia/przyczyny utraty członkostwa, prawa i obowiązki członków,
- e) władze stowarzyszenia, sposób ich wyboru, kompetencje (w tym zasady działania: Walnego Zebrania Członków, Zarządu Stowarzyszenia, Komisji Rewizyjnej),
- f) sposób reprezentowania, zaciągania zobowiązań majątkowych, warunki ważności uchwał,
- g) sposób uzyskiwania środków finansowych i płacenia składek członkowskich,
- h) zasady wprowadzania zmian w statucie,
- i) sposób rozwiązywania się stowarzyszenia.

Statut stowarzyszenia, które będzie ubiegać się o status organizacji pożytku publicznego musi zawierać jeszcze inne dodatkowe postanowienia – więcej w broszurze z serii 3W* („Warto Wiedzieć Więcej”): „Jak zostać organizacją pożytku publicznego?”.

UWAGA: Większość sędziów przyjmuje taką interpretację przepisów, która nie pozwala na nadawanie statusu organizacji pożytku publicznego nowopowstającym organizacjom. Status może być nadany jedynie tym organizacjom, które już istnieją i mogą wykazać (np. w sprawozdaniu z działalności), że prowadzą działalność pożytku publicznego w zakresie zadań publicznych, wskazanych w ustawie.

UWAGA: Jeśli stowarzyszenie ma zamiar tworzyć oddziały lokalne powinno określić w statucie swoją strukturę organizacyjną i zasady tworzenia oddziałów (art. 10 ust. 2). Oddział/jednostkę terenową powołuje się w drodze uchwały odpowiedniego organu stowarzyszenia; może ona uzyskać osobowość prawną, jeśli przewiduje to statut (art. 17 ust. 1a).

Wobec tego należy rozróżnić dwie sytuacje. Pierwsza z nich ma miejsce, kiedy stowarzyszenie chce zarejestrować swoje jednostki terenowe nieposiadające osobowości prawnej. W takim wypadku należy, razem z wnioskiem o rejestrację stowarzyszenia, złożyć załącznik KRS-WA (i w nim wyszczególnić wszystkie oddziały).

Ponadto Zarząd jednostki terenowej danego stowarzyszenia jest zobowiązany, w terminie 14 dni od chwili jej powołania, zawiadomić o tym organ nadzorujący (starostę), właściwy ze względu na siedzibę jednostki. Należy podać skład Zarządu, adres oddziału oraz załączyc statut stowarzyszenia (art. 20).

W sytuacji, gdy chcemy zarejestrować stowarzyszenie, którego oddziały/jednostki terenowe mają posiadać osobowość prawną należy w sądzie właściwym dla stowarzyszenia głównego złożyć razem z wnioskiem o rejestrację stowarzyszenia załącznik KRS-WA i w nim wymienić wszystkie zgłaszane oddziały/jednostki terenowe, a ponadto każdy z oddziałów powinien złożyć w sądzie właściwym ze względu na jego siedzibę odrębny wniosek o rejestrację (na formularzu KRS-W20). Oddział/jednostka terenowa uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania jej do rejestru. Zgodnie z art. 17 ust. 3 o wpisaniu stowarzyszenia (także jego oddziału) sąd zawiadamia organ nadzorujący przesyłając mu statut. Dlatego też Zarząd nie musi osobiście zawiadamiać starosty o powstaniu oddziału.

2. ZEBRANIE ZAŁOŻYCIELSKIE

Pierwszym krokiem prowadzącym do zarejestrowania stowarzyszenia jest zwołanie zebrania założycielskiego. Na zebraniu założycielskim zostanie podjęta oficjalna decyzja (uchwała) o powołaniu do życia stowarzyszenia.

Najpierw ustalamy termin zebrania oraz miejsce, w którym ma się odbyć. W zebraniu musi wziąć udział, co najmniej piętnaście osób – tym samym staną się one członkami założycielami naszego stowarzyszenia. Dla pewności lepiej jest zaprosić na zebranie kilka osób więcej niż wspomniane piętnaście, gdyby okazało się, że ktoś z jakiejś przyczyny nie dotrze na zebranie. Nie obawiamy się formalności związanych z zebraniem założycielskim. Warto też wcześniej znaleźć osobę, która sprawnie poprowadzi zebranie, a także osobę, która spíše protokół z zebrania.

Oprócz projektu statutu trzeba przygotować wcześniej następujące dokumenty:

A) Listę członków założycieli z danymi: imię i nazwisko; data i miejsce urodzenia; adres zameldowania; numer dowodu osobistego, PESEL; własnoręczny podpis (bardzo ważne!). Listę możemy mieć pełną lub możemy ją uzupełnić o brakujące informacje przed zebraniem lub w trakcie. Wygodnie jest, jeśli ta sama lista zawiera też oświadczenie członków założycieli o: posiadaniu obywatelstwa polskiego, pełnej zdolności czynności prawnych i pełni praw obywatelskich (zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

UWAGA:

Listę powinno się przygotować w dwóch egzemplarzach. Uczestnicy spotkania podpisują oba egzemplarze.

LISTA CZŁONKÓW ZAŁOŻYCIELI STOWARZYSZENIA... (PRZYKŁADOWY WZÓR)

My niżej podpisani założyciele stowarzyszenia o nazwie: Stowarzyszenie ....., z siedzibą w ..... przy ul. ...., obecni na zebraniu w dniu..... 2003 r., świadomi odpowiedzialności prawnej – oświadczamy, że spełniamy warunki określone w art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach:

Imię i Nazwisko	Data i miejsce urodzenia	Miejsce zamieszkania			Nr dowodu osobistego	Nr PESEL	Własnoręczny podpis
		Ulica	Kod	miasto			
1. Jan Kowalski	03.01.1970 Warszawa	Piękna 2/11	02-784	Wrocław	DB 8119890	70010323071	
2.							
15.							

B) Teksty uchwał, które muszą być podjęte w trakcie zebrania (można je sporządzić jako załączniki do protokołu z zebrania):

> uchwała o powołaniu organizacji (uchwała nr 1)

UCHWAŁA NR 1

Zebrani w dniu ..... 2003 r., w ..... postanawiają założyć stowarzyszenie, którego pełna nazwa będzie brzmieć: Stowarzyszenie ....., z siedzibą w ..... przy ulicy ..... . Uchwała została przyjęta przez zebranych jednogłośnie / Za uchwałą głosowało ..... osób.

Przewodniczący

Sekretarz

> uchwała o przyjęciu statutu (uchwała nr 2)

> uchwała o wyborze Komitetu Założycielskiego (uchwała nr 3)

UCHWAŁA NR 3

Zebrani zgłosili następujące kandydatury na członków Komitetu Założycielskiego:

1. ....
2. ....
3. .... itd.

W wyniku głosowania jawnego kandydaci do Komitetu Założycielskiego otrzymali następujące ilości głosów:

1. .... ; 2. .... ; 3. .... itd.

Wobec tego członkami Komitetu Założycielskiego wybrani zostali:

1. ....
2. ....
3. ....

Założyciele Stowarzyszenia ....., z siedzibą w ..... przy ulicy .....
 ....., upoważniają członków Komitetu Założycielskiego w wymienionym
 powyżej składzie do zarejestrowania
 Stowarzyszenia ..... w Sądzie ..... w .....

Przewodniczący Sekretarz

- > (ewentualnie) uchwałą o wyborze Zarządu oraz uchwałą o wyborze organu kontroli wewnętrznej, np. Komisji Rewizyjnej – uchwały nr 4 i 5 (ewentualnie, ponieważ nie ma takiej konieczności prawnej, ale ze względu na formalności i formularze wymagane do rejestracji, jeśli jest to możliwe, warto wybrać Zarząd i Komisję od razu)

Wszystkie uchwały stanowiące załączniki do protokołu zebrania podpisuje przewodniczący zebrania i protokolant (sekretarz).

Proponowany, przykładowy przebieg zebrania:

- > Przedstawienie celu zebrania oraz jego uczestników.
- > Ustalenie sposobu głosowania i podejmowania uchwał.
- > Wybór przewodniczącego (prowadzi spotkanie) i sekretarza (sporządza protokół z zebrania) – kandydaci mogą zgłosić się sami lub zostać zgłoszeni przez inne osoby. Ostateczny wybór dokonywany jest w głosowaniu jawnym – przechodzą osoby, które uzyskają najwięcej głosów.
- > Wybór Komisji Skrutacyjnej
- > Podjęcie uchwały o powołaniu stowarzyszenia.
- > Dyskusja nad statutem, zgłoszenie i ewentualne zatwierdzenie poprawek oraz uwag.
- > Podjęcie uchwały o przyjęciu statutu.
- > Zgłoszenie kandydatów i wybór KOMITETU ZAŁOŻYCIELSKIEGO (np. 3 osoby) stowarzyszenia w głosowaniu jawnym (podjęcie uchwały o wyborze Komitetu Założycielskiego).

Ewentualnie:

- > Wybór władz stowarzyszenia: ZARZĄDU i organu kontroli wewnętrznej, np. KOMISJI REWIZYJNEJ (podjęcie 2 uchwał o wyborze władz).
- > Podjęcie uchwały w sprawie wyboru prezesa, skarbnika i innych osób mających pełnić określone funkcje w Zarządzie stowarzyszenia. Warto dokonać takiego wyboru od razu, ponieważ na formularzu KRS-WK, który jest załącznikiem do wniosku o rejestrację stowarzyszenia należy wpisać funkcje osoby w organie reprezentacji.
- > Zamknięcie zebrania.

Na tym kończy się zebranie założycielskie. Komitet Założycielski, który bierze na siebie formalności związane z rejestracją, musi teraz wypełnić właściwe formularze oraz skompletować wymagane dokumenty i załączniki (art. 12).

3. POSTĘPOWANIE REJESTROWE W SĄDZIE

GDZIE SKŁADAMY DOKUMENTY DOTYCZĄCE REJESTRACJI?

Sądem właściwym dla rejestracji stowarzyszeń (także fundacji) jest sąd rejonowy, mający siedzibę w mieście będącym siedzibą wojewody (sąd rejestrowy). Obejmuje on swoją właściwością obszar danego województwa.

ADRESY SĄDÓW:

XII Wydział KRS	15-950 Białystok	ul. Łąkowa 3 (0-85) 740 89 80
VIII Wydział KRS	43-300 Bielsko-Biała	ul. Bogusławskiego 24 (0-33) 816 37 60 wew. 14
XIII Wydział KRS	85-023 Bydgoszcz	ul. Toruńska 64a (0-52) 326 27 36
XVII Wydział KRS	42-200 Częstochowa	ul. Rejtana 6 (0-34) 377 99 21
VII Wydział KRS	80-169 Gdańsk,	ul. Piekarnicza 10
VIII Wydział KRS	Gdańsk 48 skr. poczt. nr 9	(0 58) 321 37 85 (0 58) 321 38 35
X Wydział KRS	44-100 Gliwice	ul. Kościuszki 15 (0-32) 338 02 12
VIII Wydział KRS	40-040 Katowice	ul. Lompy 14 (0-32) 731 34 69
X Wydział KRS	25-312 Kielce	ul. Warszawska 44 (0-41) 344 10 56 (do 58) wew. 116
IX Wydział KRS	75-626 Koszalin	ul. Gen. Wł. Andersa 34 (0-94) 342 82 60
XI Wydział KRS	31-547 Kraków	ul. Przy Rondzie 7
XII Wydział KRS		(0-12) 619 51 72 (0-12) 619 51 78
XI Wydział KRS	20-340 Lublin	ul. Garbarska 20 (0-81) 745 47 11
XX Wydział KRS	90-203 Łódź	ul. Pomorska 37 (0-42) 630 52 00 wew. 207
VIII Wydział KRS	10-523 Olsztyn	ul. Partyzantów 70 (0-89) 535 40 99
VIII Wydział KRS	45-057 Opole	ul. Ozimska 19 (0-77) 454 38 34
XXI Wydział KRS	61-752 Poznań	ul. Grochowe Łąki 6
XXII Wydział KRS		(0-61) 856 64 81 (0-61) 856 64 66
XII Wydział KRS	35-324 Rzeszów	ul. Trembeckiego 11a (0-17) 862 11 092
XVII Wydział KRS	70-485 Szczecin	ul. Królowej Korony Polskiej 31 (0-91) 422 53 47

VII Wydział KRS	87-100 Toruń	ul. Młodzieżowa 31 (0-56) 610 58 64
XIX Wydział KRS	02-315 Warszawa	ul. Barska 28/30 (0-22) 570 51 12
XX Wydział KRS		(0-22) 570 51 18
XXI Wydział KRS		(0-22) 570 51 15
VI Wydział KRS	53-234 Wrocław	ul. Grabiszyńska 269 (0-71) 334 82 10
IX Wydział KRS		(0-71) 334 82 00
VIII Wydział KRS	65-364 Zielona Góra	ul. Kożuchowska 8 (0-68) 322 02 63

CO TO JEST KRAJOWY REJESTR SĄDOWY?

Krajowy Rejestr Sądowy (KRS) dotyczy tych podmiotów, na które przepisy ustaw nakładają obowiązek takiego wpisu. KRS składa się m.in. z: rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji.

Rejestr jest jawny – każdy ma prawo dostępu do zawartych w nim danych – za pośrednictwem Centralnej Informacji. Przy KRS istnieje Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego, która ma oddziały przy wszystkich sądach rejestrowych. Centralna Informacja wydaje (odpłatnie) odpisy, wyciągi i zaświadczenia z rejestru – mają one moc dokumentów wydawanych przez sąd. Od dnia 1 stycznia 2004 r. informacje o organizacjach pożytku publicznego udostępniane są bezpłatnie, ale nie dotyczy to wydawania wyciągów, odpisów, a jedynie informacji udostępnianych na oficjalnej stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. U. z 2004 r., Nr 281, poz. 2793).

JAK WYGLĄDA ZŁOŻENIE WNIOSKU W SĄDZIE?

Większość informacji dotyczących rejestracji podajemy w specjalnych formularzach. Samodzielnie redagujemy tylko niektóre dokumenty – dotyczy to uchwał (przykładowe wzory w części poświęconej zebraniu założycielskiemu) oraz wymienionych w dalszej części tekstu dokumentów.

Wniosek o rejestrację (podpisany przez członków Komitetu Założycielskiego) musi być złożony na specjalnym formularzu (KRS-W20) wraz z załącznikami – formularzami oraz dokumentami:

A) Lista formularzy uzupełniających załączonych do wniosku o rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym KRS-W20:

Symbol formularza	Symbole załączników dla danego formularza	Uwagi do załączników obligatoryjnych
KRS-W20 Wniosek o rejestrację podmiotu w Krajowym Rejestrze Sądowym	KRS-WA – Oddziały, terenowe jednostki organizacyjne KRS-WH – Sposób powstania podmiotu (jeśli powstał jako połączenie innych podmiotów) KRS-WF – Założyciele (informacje o osobach wchodzących w skład Komitetu Założycielskiego)	- KRS-WF – załącznik ten nie jest wymagany, jeżeli powołano organ uprawniony do reprezentacji – Zarząd (wtedy nie

	<p>KRS-WK – Organy podmiotu / wspólnicy uprawnieni do reprezentowania spółki (informacje o organie uprawnionym do reprezentacji podmiotu, osób wchodzących w jego skład oraz sposobie reprezentacji) – podajemy informacje o Zarządzie i Komisji Rewizyjnej (w dwóch załącznikach)</p> <p>KRS-WM – Przedmiot działalności (tylko, jeśli zgłaszamy jednocześnie wpis działalności gospodarczej do rejestru przedsiębiorców)</p> <p>KRS-ZN – Sprawozdania finansowe i inne dokumenty</p>	<p>musimy składać formularza KRS-WF z danymi o Komitecie Założycielskim)</p> <p>- KRS-WK – jeżeli wybraliśmy władze stowarzyszenia</p> <p>- KRS-WM – tylko, gdy jednocześnie zgłaszana jest działalność gospodarcza</p>
--	---	---

UWAGA: W polu 47 formularza KRS-W20 wpisujemy organ sprawujący nadzór (chodzi o nadzór zewnętrzny), czyli dla stowarzyszenia będzie to odpowiednio starosta lub prezydent miasta na prawach powiatu. Dla odróżnienia organem nadzoru wewnętrznego w stowarzyszeniu jest np. Komisja Rewizyjna (uwzględniamy jej skład w jednym z załączników KRS-WK).

Wniosek o rejestrację stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym, w wypadku kiedy chodzi o rejestrację nowego stowarzyszenia, składa Komitet Założycielski (dokumenty muszą być podpisane przez wszystkich członków Komitetu Założycielskiego).

Organizacja, będąca związkiem innych organizacji (np. związek stowarzyszeń) nie musi składać załącznika KRS-WI i podawać danych organizacji zrzeszonych.

PAMIĘTAJMY: Druk formularza wniosku i druki załączników otrzymujemy w sądzie. Można je również skserować lub pobrać ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości (www.ms.gov.pl/krs/formularze_krs.shtml). Jeżeli przy złożeniu wniosku popełnimy błąd formalny inny niż: brak formularza, nieprawidłowe jego wypełnienie lub nieuiszczenie opłaty sądowej, sąd może wtedy wezwać nas (wnioskodawcę) do uzupełnienia braków (np. poprzez dostarczenie brakujących egzemplarzy statutu).

B) Dokumenty, które załączamy do wniosku o rejestrację w KRS:

- statut stowarzyszenia – dwa egzemplarze,
- protokół z zebrania założycielskiego – dwa egzemplarze,
- lista członków założycieli – dwa egzemplarze,
- podjęte na zebraniu uchwały – wszystko w dwóch egzemplarzach (opisywane powyżej, w części poświęconej zabraniu założycielskiemu: o powołaniu organizacji; o wyborze Komitetu Założycielskiego; o przyjęciu statutu; o wyborze Zarządu; o wyborze organu kontroli wewnętrznej).

Wszystkie dokumenty powinny być oryginałami lub kopiami notarialnie poświadczonymi. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wniesieniu opłaty.

UWAGA: Sądy wymagają czasami złożenia dwóch egzemplarzy wniosków wraz z załącznikami powołując się na przepis art. 13 ust. 2 ustawy o stowarzyszeniach, który nakazuje sądowi rejestrowemu doręczenie organowi nadzorującemu odpisu wniosku o rejestrację. Dlatego też wniosek wraz z załącznikami oraz wszystkie wyżej wymienione dokumenty należy złożyć w dwóch egzemplarzach oryginalnych.

Z uwagi na fakt, że praktyka w poszczególnych sądach nie jest jednolita warto przed złożeniem wniosku skontaktować się z właściwym oddziałem KRS. Dla przykładu niektóre sądy wymagają tylko jednego egzemplarza wniosku o rejestrację. Pamiętajmy, że złożenie w sądzie niewymaganego, dodatkowego dokumentu nie grozi nam żadnymi negatywnymi konsekwencjami.

Zgodnie z art. 19a ustawy o KRS należy też dołączyć uwierzytelnione notarialnie albo złożone przed sędzią lub upoważnionym pracownikiem sądu wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentowania tego podmiotu. Nie mają jednak obowiązku uwierzytelniania swoich podpisów osoby reprezentujące stowarzyszenie nie prowadzące działalności gospodarczej. Osoby uprawnione do reprezentowania stowarzyszenia określa statut.

Od stycznia 2002 r. nie ma obowiązku składania dokumentu potwierdzającego tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu (nieruchomości), w którym ma być wykonywana działalność objęta wnioskiem, czyli np. działalność stowarzyszenia. Ale sąd może zażądać takiego dokumentu na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy o KRS.

JAKIE OPŁATY SĄ POBIERANE ZA WPIS DO KRS?

> Od dnia 29 czerwca 2003 r. postępowanie w sprawach o wpis stowarzyszeń do KRS jest zwolnione z opłat sądowych, z wyjątkiem wpisów do rejestru przedsiębiorców. Oznacza to, że stowarzyszenia nie płacą ani za zarejestrowanie organizacji, ani za dokonanie zmian w rejestrze. Jeżeli jednak wniosek dotyczy jednocześnie wpisu do rejestru przedsiębiorców (załącznik KRS-WM) – za wpis zapłacimy 1000 zł (można wnieść o zwolnienie z opłaty – patrz informacje i wzór pisma na końcu broszury) + 500 zł za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

UWAGA: Patrz też informacje na końcu broszury o wpisie do rejestru przedsiębiorców (formularz KRS-W9).

> Za zmiany, które w przyszłości będziemy zgłaszać do już istniejącego wpisu w rejestrze przedsiębiorców (np. zmiana w składzie Zarządu) trzeba będzie zapłacić 400 zł (150 zł opłaty sądowej + 250 zł za ogłoszenie). Zmiany wpisów w odniesieniu do stowarzyszeń nieprowadzących działalności gospodarczej od dnia 29 czerwca 2003 r. są bezpłatne.

> Ponadto przepisy nakładają obowiązek zgłoszenia numeru REGON (przypominamy, że uzyskujemy go w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym dopiero po uzyskaniu osobowości prawnej, czyli kiedy stowarzyszenie jest już wpisane do KRS). Uzyskanie REGONU zgłaszamy na urzędowym formularzu KRS-Z20 (do pobrania w sądzie, ze strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości – warto też pamiętać, żeby wziąć ten formularz przy okazji pierwszej wizyty w sądzie rejestrowym). Zgłoszenie numeru REGON do KRS nie podlega opłacie.

UWAGA: Od marca 2006 r. opłaty za wpisy do KRS regulować będzie Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), która wprowadza zmiany w opłatach za wpisy przede wszystkim wobec fundacji.

JAK PRZEBIEGA REJESTRACJA?

A) Członkowie Komitetu Założycielskiego muszą, w ciągu 7 dni od dnia zamknięcia zebrania założycielskiego, złożyć we właściwym sądzie wniosek o rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym wraz z wymaganymi dokumentami (art. 22 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym). W razie niezłożenia wniosku lub innych wymaganych dokumentów w terminie sąd rejestrowy wzywa do ich złożenia wyznaczając nowy 7-dniowy termin. Jeżeli osoby obowiązane nie złożą wniosku wraz z dokumentami w tym dodatkowym terminie sąd rejestrowy może ukarać je karą grzywny. Grzywna taka może być nakładana wielokrotnie, aż do wymuszenia pożądanego działania.

B) Sąd ma 3 miesiące (od dnia złożenia wniosku) na zarejestrowanie stowarzyszenia (art. 13 ust. 1) – oczywiście przy założeniu, że nie ma żadnych uchybień formalnych, np. niekompletne dokumenty, źle wypełnione formularze, zastrzeżenia do treści statutu. Wtedy oczekiwanie na zarejestrowanie może się przedłużyć. Sąd, przed wydaniem postanowienia o rejestracji może też zwołać posiedzenie wyjaśniające (z udziałem uczestników postępowania), jeśli uzna za niezbędne złożenie dodatkowych wyjaśnień (art. 15).

Sąd rejestrowy doręcza staroście (organ nadzorujący) odpis wniosku o rejestrację wraz z załącznikami. Starosta ma 14 dni (licząc od dnia doręczenia wniosku) na ustosunkowanie się do złożonego wniosku (art. 13 ust. 2).

Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowienie o wpisie jest skuteczne i wykonalne z chwilą wydania, tzn. sąd dokonuje wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym niezwłocznie po wydaniu postanowienia.

Sąd rejestrowy zawiadamia założycieli i organ nadzorujący (przesyła mu też statut) o wpisaniu stowarzyszenia do KRS (art. 17 ust. 3).

UWAGA: Dnia 1 stycznia 2004 r. weszły w życie przepisy Ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na mocy której organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia, mogą ubiegać się o status organizacji pożytku publicznego. Status ten stowarzyszenia nabywają z chwilą wpisania do KRS informacji o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 20 tej ustawy. Więcej w broszurze z serii 3W* („Warto Wiedzieć Więcej”): „Jak zostać organizacją pożytku publicznego?”.

IV. ODMOWA REJESTRACJI STOWARZYSZENIA

1. CO MOŻE BYĆ PRZYCYNĄ ODMOWY REJESTRACJI?

Sąd rejestrowy:

- > Odmawia zarejestrowania, jeśli stowarzyszenie nie spełni warunków wymaganych do rejestracji (art. 14).
- > Wydaje postanowienie o zarejestrowaniu stowarzyszenia po stwierdzeniu, że jego statut jest zgodny z Konstytucją i innymi przepisami prawa i jego założyciele spełniają wymagania określone ustawą (art. 16). Zakładane stowarzyszenie nie może, więc odwoływać się, w swoim statucie, np. do totalitaryzmu, nazizmu, nakłaniać do nienawiści rasowej czy stosowania przemocy (niezgodność z art. 13 Konstytucji RP).

Przykłady orzeczeń związanych z odmową rejestracji, zastrzeżeniami sądu do zapisów statutowych itp.:

- > „Prawo do interpretowania przepisów statutu stowarzyszenia służy przede wszystkim jego władzom i organom, zaś do kompetencji nadzorujących działania stowarzyszenia organów administracji i niezawisłych sądów należy ocena, czy interpretacja przyjęta przez organy stowarzyszenia odpowiada obowiązującemu prawu, czy praktyka stosowania przepisów statutu przez stowarzyszenie nie prowadzi do sytuacji, których akceptować nie może” (OSNAP 1996/11/163).
- > „Sąd rejestrujący stowarzyszenie nie ma kompetencji do wyręczania założycieli stowarzyszenia, jeśli chodzi o wpisanie konkretnych treści do statutu. W granicach określonych ustawą może jedynie sugerować dokonanie zmian w statucie, ale wyłącznie wpisanych woli samych założycieli, albo wskazać sprzeczność treści statutu z obowiązującym prawem, i odmówić zarejestrowania stowarzyszenia” (PiP 1994/2/107).

2. JAK I DO KOGO ODWOŁYWAĆ SIĘ W POSTĘPOWANIU REJESTROWYM?

- > Od postanowienia referendarza sądowego przysługuje skarga do sądu rejonowego. Skargę wnosi się w ciągu 7 dni. W razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc. Sąd rejonowy rozpatruje skargę jako sąd I instancji.
- > Od postanowienia wydanego przez sąd rejestrowy (I instancja) przysługuje apelacja do sądu okręgowego. Wnosi się ją za pośrednictwem sądu rejestrowego (I instancji) do sądu II instancji w terminie 2 tygodni od dnia otrzymania odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem.
- > Od postanowień sądu II instancji w sprawie wpisu do KRS przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego. Wnosi się ją do sądu, który wydał zaskarżone postanowienie w terminie miesiąca od dnia doręczenia skarżącemu orzeczenia.

V. NIEZBĘDNE FORMALNOŚCI ZWIĄZANE Z ROZPOCZĘCIEM DZIAŁALNOŚCI

Wymienione poniżej formalności, których powinniśmy dopełnić, służą głównie celom statystycznym i mają umożliwiać identyfikację różnych podmiotów. Każda organizacja, przed podjęciem działalności musi załatwić następujące formalności:

1. REGON >> Gdzie?: urząd statystyczny (lub jego oddział) właściwy, ze względu na siedzibę stowarzyszenia; wniosek można złożyć osobiście lub przesać pocztą

Dokumenty: organizacja wypełnia druk RG-1 i załącznik

Formularze RG-1 są dostępne m.in.: na stronie internetowej GUS: www.stat.gov.pl (tutaj znajduje się też szczegółowa instrukcja jak wypełnić wniosek), w urzędach statystycznych i ich oddziałach oraz w KRS.

REGON jest wydawany w ciągu 7 dni od daty otrzymania formularza RG-1 przez urząd statystyczny. Złożenie formularza osobiście w urzędzie statystycznym lub jego oddziale daje możliwość uzyskania zaświadczenia o numerze REGON „od ręki”.

UWAGA: Wniosek RG-1 o pierwszy wpis do REGON można też złożyć we właściwym odpowiednio sądzie rejestrowym jednocześnie ze zgłoszeniem wniosku o pierwszy wpis do rejestru przedsiębiorców. Warto zapytać o tę możliwość w KRS.

2. KONTO BANKOWE >> Gdzie?: wybrany bank, który określa wymagane dokumenty

3. NIP >> Gdzie?: urząd skarbowy (właściwy, ze względu na siedzibę stowarzyszenia)

Dokumenty: organizacja wypełnia druk NIP-2; wymagana jest decyzja o nadaniu numeru REGON Ponadto prowadzący działalność gospodarczą dołączają do zgłoszenia uwierzytelnione lub urzędowo poświadczone kopie dokumentów potwierdzających zgłaszane informacje, w szczególności: wypis z KRS, zaświadczenie o numerze REGON, umowa na posiadanie/wynajem lokalu, w którym znajduje się siedziba, informacja o koncie bankowym. Upoważniony pracownik przyjmujący zgłoszenie poświadcza zgodność przedstawionych odpisów tych dokumentów lub w uzasadnionych przypadkach może sporządzić taki odpis, oryginały zaś zwraca zgłaszającemu za pokwitowaniem na odpisach.

Ponadto stowarzyszenie, które najpierw zarejestrowało się wyłącznie w rejestrze **stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej**, a chciałoby podjąć działalność gospodarczą musi złożyć wniosek o rejestrację w rejestrze przedsiębiorców.

4. WPIS DO REJESTRU PRZEDSIĘBIORCÓW >> także wpis do KRS (na urzędowym formularzu KRS-W9); oczywiście wtedy, gdy nasze stowarzyszenie ma prowadzić działalność gospodarczą. Pamiętajmy, że wpis do rejestru przedsiębiorców kosztuje 1000 zł.

UWAGA: Nie składamy wniosku KRS-W9, jeśli zgłosiliśmy już wpis działalności gospodarczej do rejestru przedsiębiorców (w postaci załącznika KRS-WM) razem z wnioskiem o rejestrację stowarzyszenia.

Symbol formularza	Symbole załączników dla danego formularza	Uwagi
KRS-W9 Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców	KRS-WM – Przedmiot działania KRS-ZY – Numer identyfikacyjny REGON	ZAAŁĄCZNIKI OBLIGATORYJNE (musimy je koniecznie dołączyć): - KRS-WM

Opracowania i publikacje, w których można znaleźć wzory pism związanych z rejestracją stowarzyszenia (np. statut, uchwały, protokół z zebrania założycielskiego):

- > Izdebski H., Fundacje i stowarzyszenia. Komentarz, orzecznictwo, skorowidz, Oficyna Wydawnicza Transit, Warszawa 2001.
- > Suski P., Stowarzyszenia w prawie polskim, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2002.
- > Sztekier-Łabuszewska M., Dzbeńska M., Zakładamy stowarzyszenie, Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 2002.

Skróty użyte w broszurze:

k.p.c. – Kodeks postępowania cywilnego
KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

WZÓR WNIOSKU O ZWOLNIENIE Z OPŁATY ZA REJESTRACJĘ STOWARZYSZENIA

(dot. stowarzyszenia wnoszącego o wpis do rejestru przedsiębiorców)

....., dnia ..... 2003 r.

Sąd Rejonowy w .....
Wydział Gospodarczy
Krajowy Rejestr Sądowy

Uczestnik postępowania:
Stowarzyszenie .....
m(adres) .....

Wniosek o zwolnienie uczestnika postępowania od kosztów sądowych

Na podstawie art. 113 §2 k.p.c. wnoszę:
o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu rejestrowym

Uzasadnienie

Dnia ..... na zebraniu założycielskim ..... powołane zostało Stowarzyszenie Nasze stowarzyszenie w chwili obecnej nie posiada żadnego majątku. Składki członkowskie wynoszą ..... Ponadto chcemy nadmienić, iż .....

Nasze stowarzyszenie nie jest organizacją nastawioną na zysk. Wszystkie środki, które znajdują się w przyszłości w dyspozycji naszego stowarzyszenia będą na bieżąco przeznaczane na realizację celów statutowych.

Zważywszy na to, że nasza organizacja nie posiada wystarczających środków, aby opłacić koszty postępowania rejestrowego, prosimy o pozytywne rozpatrzenie naszego wniosku.

Komitet Założycielski Stowarzyszenia .....

(podpisy)

Na podstawie broszury z serii 3W* („Warto Wiedzieć Więcej”): „Rejestracja fundacji i stowarzyszeń w Krajowym Rejestrze Sądowym”.

VI. GDZIE MOŻNA UZYSKAĆ INFORMACJE DOTYCZĄCE ZAKŁADANIA STOWARZYSZENIA?

- > Informatorium dla organizacji pozarządowych znajdujące się w siedzibie **Stowarzyszenia Klon/Jawor** (ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa, tel. (22) 828 91 28, e-mail: info@ngo.pl) oraz Infolinia 0-801 646 719
- > Ośrodki Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT (adresy na stronie: www.splot.ngo.pl).
- > Wydziały Krajowego Rejestru Sądowego.
- > Więcej informacji w serwisie prawo.ngo.pl w portalu www.ngo.pl